

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/1192,

11. juuli 2022,

millega kehtestatakse meetmed taimekahjustajate *Globodera pallida* (Stone) Behrens ja *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens hävitamiseks ja leviku ärahoidmiseks

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrust (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ, (¹) eriti selle artikli 28 lõike 1 punkte a–h,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrus (EL) 2016/2031 on taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid käsitlevate liidu õigusaktide alus. Kuna kõnealuse määrusega on kehtestatud uued reeglid, tunnistatakse alates 1. jaanuarist 2022 kehtetuks mitu õigusakti, mis põhinesid sektori varasematel reeglitel.
- (2) Üks neist kehtetuks tunnistatud õigusaktidest on nõukogu direktiiv 2007/33/EÜ, (²) milles on sätestatud meetmed kartuli-kiduusside *Globodera pallida* (Stone) Behrens ja *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens (edaspidi „määratletud taimekahjustajad“) vastased meetmed.
- (3) Lisaks on pärast kõnealuse direktiivi vastuvõtmist toimunud tehniline ja teaduslik areng seoses määratletud taimekahjustajate bioloogia ja levikuga – välja on töötatud uued testimismeetodid nende kahjustajate avastamiseks ja identifitseerimiseks, samuti meetodid nende hävitamiseks ja leviku ärahoidmiseks.
- (4) Seepärast on asjakohane võtta vastu uued meetmed liigi *Solanum tuberosum* L. (harilik kartul) taimede (v.a seemned) (edaspidi „määratletud taimed“) suhtes, et määratletud taimekahjustajad liidu territooriumil avastamise korral saastunud tootmiskohtades hävitada ning nende levimist seal ära hoida. Teatavad direktiiviga 2007/33/EÜ kehtestatud meetmed, eelkõige need, mis käsitlevad määratletud taimekahjustajate avastamist ja leviku ärahoidmist, on endiselt asjakohased ning need tuleks seepärast ette näha.
- (5) Pädevad asutused peaksid esimese sammuna tegema ametlikku seiret määratletud taimekahjustajate esinemise kohta tootmiskohas, kus ümberistutamiseks ettenähtud määratletud taimi või istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmiseks ettenähtud kartuleid kasvatatakse või ladustatakse. Sellist seiret käsitlevate eeskirjade eesmärk on tagada määratletud taimekahjustajate identifitseerimine, ja kui need on leitud, siis vajaduse korral nende hävitamine.
- (6) On asjakohane, et ametliku seire eeskirjad sisaldaksid sätteid määratletud taimekahjustaja esinemise kindlakstegemiseks vajalike proovide võtmise ja testimise kohta, mida tehakse vastavalt uusimatele tehnilistele ja teaduslikele arengusuundumustele.
- (7) Liikmesriikidel peaks olema võimalus teha teatavatel tingimustel ja pädeva asutuse poolt määratletud piirkondades, sh vajaduse korral kogu asjaomase liikmesriigi territooriumil, erandeid ametliku seire eeskirjadest.

(¹) ELT L 317, 23.11.2016, lk 4.

(²) Nõukogu 11. juuni 2007. aasta direktiiv 2007/33/EÜ, mis käsitleb kartuli-kiduussi tõrjet ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 69/465/EMÜ (ELT L 156, 16.6.2007, lk 12).

- (8) Muude kui istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmiseks ettenähtud kartulite kasvatamiseks kasutatavates tootmiskohtades tuleks teha ametlikku monitooringut, et teha kindlaks määratletud taimekahjustajate levik. Seda monitooringut tuleks teha asjaomasel aastal vähemalt 0,5 %-l põllumaast, mida kasutatakse muudel eesmärkidel kui istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmine. Selline monitooringu määr on vajalik selleks, et saada tegelik ülevaade määratletud taimekahjustajatega seotud olukorrast ja võtta ennetavaid meetmeid, mis võimaldavad tagada nende hävitamise ja hoida ära nende leviku liidu territooriumil.
- (9) Määratletud taimekahjustajatega saastunud tootmiskohad tuleks ametlikult registreerida ning saastunud taimed tuleks ametlikult sellisteks tunnistada, et võimaldada nende taimede läbipaistvat kontrolli ja asjakohaste meetmete kohaldamist.
- (10) Seepärast on asjakohane võtta vastu saastunud tootmiskohtade ja saastunud taimedega seotud meetmed, et tagada määratletud taimekahjustajate hävitamine ja nende edasise leviku ärahoidmine. Selleks et need meetmed oleksid proportsionaalsed ja tulemuslikud, peavad need olema erinevad sõltuvalt sellest, kas asjaomased taimed on ette nähtud ümberistutamiseks või tööstuslikuks töötlemiseks.
- (11) On asjakohane, et meetmed hõlmavad ametlikku kontrolliprogrammi, milles võetakse muude elementide hulgas arvesse määratletud taimekahjustajate peremeestaimede konkreetseid tootmis- ja turustamissüsteeme asjaomasel liikmesriigis, esinevate määratletud taimekahjustajate populatsiooni omadusi, kõrgeima olemasoleva resistentsusastmega resistentsete kartulisortide kasutamist ja muid agronoomilisi võimalusi taimekahjustajate leviku tõkestamiseks, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ ⁽³⁾ III lisa punktis 1.
- (12) Selleks et komisjonil oleks ülevaade meetmetest, mida liikmesriigid on liidus võtnud, ja et liikmesriigid saaksid vajaduse korral oma vastavaid meetmeid kohandada, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 31. jaanuariks loetelu kõigist uutest kartulisortidest, mille nad on eelmisel aastal ametliku testimise käigus tunnistanud kindlaksmääratud taimekahjustaja suhtes resistentseks.
- (13) Kui määratletud taimekahjustajate esinemine tootmiskohas ei leia teatavate proovivõtunõuete alusel enam kinnitust, tuleks selles kohas võetavad meetmed tühistada, sest fütosanitaarne risk oleks sel juhul tühine.
- (14) Teatavates liikmesriikides kasutatakse meetodit, mille puhul eraldatakse kiduusside tsüstid taimejääkidest, millele järgneb liigi avastamine ja identifitseerimine reaalse PCRi abil Berniers *et al.* (2014) ⁽⁴⁾ järgi, kuid selle meetodi kinnitamise protsess on veel pooleli. Selleks et vältida häireid ümarusside avastamisel ja identifitseerimisel seda meetodit kasutavates liikmesriikides, on asjakohane lubada selle kasutamist üleminekuperioodi jooksul kuni selle kinnitamiseni, sest kõnealustes liikmesriikides puuduvad praegu alternatiivid.
- (15) Käesolev määrus peaks jõustuma kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, tagamaks et seda kohaldatakse võimalikult kiiresti pärast direktiivi 2007/33/EÜ kehtetuks tunnistamist.
- (16) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

⁽⁴⁾ Beniers JE, Been TH, Mendes O, van Gent-Pelzer MPE & van der Lee TAJ (2014) Quantification of viable eggs of the potato cyst nematodes (*Globodera* spp.) using either trehalose or RNA-specific Real-Time PCR. *Nematology*, 16, lk 1219–1232.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse meetmed taimekahjustajate *Globodera pallida* (Stone) Behrens ja *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens hävitamiseks ja nende leviku ärahoidmiseks liidu territooriumil.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „määratletud taimekahjustaja“ – liigi *Globodera pallida* (Stone) Behrens või liigi *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens isend;
- 2) „resistentne kartulisort“ – sort, mille kasvatamine püsib olulisel määral teatava määratletud taimekahjustajate populatsiooni arengut;
- 3) „määratletud taimed“ –
 - a) liigi *Solanum tuberosum* L. (harilik kartul) taimed, v.a seemned, või
 - b) I lisas loetletud taimed;
- 4) „seire“ – meetodiline menetlus määratletud taimekahjustajate esinemise kindlakstegemiseks konkreetses piirkonnas;
- 5) „monitooring“ – kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul tehtav meetodiline menetlus määratletud taimekahjustajate leviku kindlakstegemiseks konkreetses liikmesriigis või selle teatavas osas.

II PEATÜKK

AMETLIK SEIRE

Artikkel 3

Ametlik seire

1. Pädevad asutused teevad määratletud taimekahjustaja esinemise suhtes ametliku seire tootmiskohas, kus I lisas loetletud ümberistutamiseks ettenähtud taimi või istutamiseks ettenähtud kartulimugulaid kasvatatakse või ladustatakse tingimustes, mille puhul taimede juured või muud osad puutuvad otseselt kokku tootmiskoha mullaga.
2. Ametlikku seiret tehakse viimase saagi koristamise ja lõikes 1 osutatud taimede või istutamiseks ettenähtud kartulimugulate istutamise vahelisel ajal.

Erandina esimesest lõigust võib ametlikku seiret teha:

- a) enne seda ajavahemikku, tingimusel et pädev asutus hoiab kättesaadavana andmeid kõnealuse ametliku seire tulemuste dokumentaalsete tõendite kohta, mis kinnitavad, et määratletud taimekahjustajaid ei ole leitud ning et I lisa punktis 1 loetletud kartuleid ja muid peremeestaimi seire ajal seal olemas ei olnud ja neid ei ole seal kasvatatud ka pärast kõnealuse seire läbiviimist, või
- b) ajavahemikul, mil asjaomases tootmiskohas kasvatatakse koristamata jäetavaid kultuure, nt haljasväetist või vahekultuure.

3. Ametlikku seiret ei nõuta järgmistel juhtudel:

- a) selliste I lisas loetletud taimede istutamine, mis on ette nähtud ümberistutamiseks samas, pädevate asutuste määratletud piirkonnas asuvas tootmiskohas;
- b) selliste kartulite istutamine, mis on ette nähtud niisuguste istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmiseks, mida kasutatakse samas, pädevate asutuste määratletud piirkonnas asuvas tootmiskohas;
- c) selliste I lisa punktides 2 ja 3 loetletud taimede istutamine, mis on ette nähtud ümberistutamiseks juhul, kui koristatud taimede suhtes kohaldatakse II lisa punktis 1 osutatud ametlikult heakskiidetud meetmeid.

4. Liikmesriigid registreerivad ametliku seire tulemused ametlikult ja teevad need taotluse korral komisjonile kättesaadavaks vastavalt IV lisas esitatud vormile.

Artikkel 4

Proovide võtmine ja analüüsimine ametliku seire jaoks

1. Tootmiskohtade puhul, kus istutatakse või ladustatakse istutamiseks ettenähtud taimi või I lisa punktis 1 loetletud taimi, mis on ette nähtud istutamiseks ettenähtud taimede tootmiseks, hõlmab ametlik seire proovide võtmist ja määratletud taimekahjustaja esinemise suhtes analüüsimist vastavalt III lisale.
2. Tootmiskohtade puhul, kus istutatakse või ladustatakse I lisa punktides 2 ja 3 loetletud istutamiseks ettenähtud taimede tootmiseks ettenähtud taimi, hõlmab ametlik seire proovide võtmist ja määratletud taimekahjustaja suhtes analüüsimist vastavalt III lisale.
3. Erandina lõikest 2 ei nõuta proovide võtmist ja määratletud taimekahjustaja suhtes analüüsimist juhul, kui tootmiskoha suhtes kehtib järgmine:
 - a) asjaomased ametlikult heakskiidetud analüüsitulemused näitavad, et viimase 12 aasta jooksul ei ole seal määratletud taimekahjustajat esinenud, või
 - b) teadaolev viljelusajalugu, mis näitab, et viimase 12 aasta jooksul ei ole seal kasvatatud kartuleid või muid I lisa punktis 1 loetletud peremeestaimi.

Artikkel 5

Saastunud tootmiskohtade ja saastunud määratletud taimede saastunuks tunnistamine

1. Kui määratletud taimekahjustajate esinemine tootmiskohas on artiklis 6 osutatud ametliku seire või ametliku monitooringu käigus kinnitust leidnud ja seda on ametlikult kinnitatud artiklis 4 ja artikli 7 lõikes 2 osutatud analüüsidega, tunnistavad pädevad asutused tootmiskoha saastunuks.
2. Määratletud taimed, mis on pärit vastavalt lõikele 1 määratletud taimekahjustajaga saastunuks tunnistatud tootmiskohast või mis on puutunud kokku mullaga, millest määratletud taimekahjustajat on leitud, tunnistatakse ametlikult saastunuks.

III PEATÜKK

AMETLIK MONITOORING*Artikkel 6***Ametlik monitooring**

1. Muude kui istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmiseks ettenähtud kartulite kasvatamiseks kasutatavates tootmiskohtades tehakse iga-aastast riskipõhist ametlikku monitooringut, et teha kindlaks määratletud taimekahjustajate levik nendes tootmiskohtades.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 30. aprilliks vastavalt IV lisas esitatud vormile aruande lõike 1 kohase eelnenud aastal tehtud monitooringu tulemuste kohta.

*Artikkel 7***Proovide võtmine ja analüüsimine ametliku monitooringu jaoks**

1. Ametlikku monitooringut tehakse asjaomasel aastal vähemalt 0,5 %-l põllumaast, mida kasutatakse muudel eesmärkidel kui istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmine.
2. Ametlik monitooring hõlmab proovide võtmist ja analüüsimist kindlaksmääratud taimekahjustajate esinemise suhtes vastavalt III lisa punktile 2.
3. Kui liikmesriigid kasutavad III lisa punktis 6 osutatud proovi suurust, teatavad nad komisjonile ja teistele liikmesriikidele nende piirkondade üksikasjad, kus seda proovi suurust on kasutatud.

IV PEATÜKK

MEETMED*Artikkel 8***Tõrjemeetmed**

1. Pädevad asutused või pädevate asutuste ametliku järelevalve all olevad ettevõtjad kohaldavad artikli 5 lõike 1 kohaselt ametlikult saastunuks tunnistatud tootmiskohas kindlaksmääratud taimekahjustajate tõrjeks kõiki järgmisi meetmeid:
 - a) sinna ei istutata istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmiseks ettenähtud kartuleid;
 - b) sinna ei istutata ega seal ei ladustata I lisas loetletud ja istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud I lisa punktides 2 või 3 loetletud määratletud taimed, eeldusel et nende taimede suhtes kohaldatakse pärast saagikoristust II lisa punktis 1 osutatud ametlikult heakskiidetud meetmeid, nii et puudub määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatav risk, ning
 - c) masinad puhastatakse mullast ja taimejääkidest enne või vahetult pärast kõnealusest tootmiskohast väljaviimist ja enne toomist igasse väljaspool seda tootmiskohta asuvasse tootmiskohta, mida ei ole artikli 5 lõike 1 kohaselt saastunuks tunnistatud.
2. Kui tootmiskohad, mida kasutatakse muude kui istutamiseks ettenähtud kartulimugulate tootmiseks ettenähtud kartulite tootmiseks, on artikli 5 lõike 1 kohaselt ametlikult saastunuks tunnistatud, kohaldatakse nende tootmiskohtade suhtes ametlikku kontrolliprogrammi, mille eesmärk on tagada, et määratletud taimekahjustajad ei levi nendest tootmiskohtadest väljapoole.

Esimeses lõigus osutatud ametlikus kontrolliprogrammis võetakse vajaduse korral arvesse kõiki järgmisi elemente:

- a) määratletud taimekahjustajate peremeestaimede konkreetset tootmis- ja turustamissüsteemid asjaomases liikmesriigis;
- b) esinevate määratletud taimekahjustajate populatsiooni tunnused;
- c) kõrgeima olemasoleva resistentsusastmega resistentsete kartulisortide kasutamine (resistentsuse aste 8 või 9, nagu on täpsustatud V lisa punktis 1);
- d) muud agronoomilised võimalused taimekahjustajate leviku tõkestamiseks, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ III lisa punktis 1, ning
- e) artikli 12 lõike 1 punktis b kirjeldatud meetmed.

Liikmesriigid teatavad ametlikust kontrolliprogrammist komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

3. Kartulisortide resistentsuse aste määratakse kindlaks vastavalt V lisa punktis 1 esitatud ühtsele hindamistabelile.

Resistentsuse testimine toimub vastavalt V lisa punktis 2 esitatud protokollile.

Artikkel 9

Saastunud taimi käsitlevad meetmed

1. Pädevad asutused või pädevate asutuste ametliku järelevalve all olevad ettevõtjad kohaldavad määratletud taimekahjustajate tõrjumiseks artikli 5 kohaselt saastunuks tunnistatud määratletud taimedel kõiki järgmisi meetmeid:

- a) kartulimugulate tootmiseks ettenähtud kartuleid ei istutata;
- b) tööstuslikuks töötlemiseks või puhastamiseks ettenähtud kartulite suhtes kohaldatakse ametlikult heakskiidetud meetmeid vastavalt II lisa punktile 2 ning
- c) I lisa punktides 2 või 3 loetletud taimi istutata, välja arvatud juhul, kui nende suhtes on kohaldatud II lisa punktis 1 osutatud ametlikult heakskiidetud meetmeid, nii et nad ei ole enam saastunud.

2. Lõike 1 punkti b alusel võetavate meetmete puhul võetakse arvesse määratletud taimekahjustaja peremeestaimede konkreetseid tootmis- ja turustussüsteeme asjaomases liikmesriigis ning määratletud taimekahjustaja populatsiooni omadusi.

V PEATÜKK

MÄÄRATLETUD TAIMEKAHJUSTAJATEST JA SORTIDEST TEAVITAMINE NING MEETMETE TÜHISTAMINE

Artikkel 10

Teade resistentsel kartulisordil määratletud taimekahjustaja kinnitatud esinemise kohta

1. Ettevõtjad ja kõik teised isikud, kes on saanud teada määratletud taimekahjustaja mis tahes sümptomitest, mis tulenevad resistentsel kartulisordil vastupidavuse nõrgenemisest või muutumisest, mis on seotud erandliku muutusega mõnes ümarussi liigis, patotüübis või virulentsusrühmas, teavitavad sellest pädevaid asutusi.

2. Kõikidel lõike 1 kohaselt teatatud juhtudel ja juhul, kui nad saavad sellistest juhtumitest teada, uurivad pädevad asutused kartuli-kiduussi liike ja vajaduse korral asjaomast patotüüpi või virulentsusrühma ning kinnitavad nende esinemist asjakohaste meetoditega.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 31. jaanuariks eelmise aasta kohta lõike 2 kohaselt esitatud kinnituste üksikasjad.

Artikkel 11

Määratletud taimekahjustajate suhtes resistentsetest sortidest teavitamine

Liikmesriigid esitavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 31. jaanuariks loetelu kõigist uutest kartulisortidest, millele nad on eelneval aasta jooksul müügiloa andnud ja mille puhul nad on V lisas osutatud teste tehes jõudnud järeldusele, et need on määratletud taimekahjustajate suhtes resistentset. Nad esitavad sordid koos nende määratletud taimekahjustajate liikide, patotüüpide ja virulentsusrühmade või populatsioonidega, mille suhtes need sordid on resistentset, ning samuti nende suhtelise vastuvõtlikkuse.

Artikkel 12

Ametlik kordusproovide võtmine ja analüüsimine meetmete tühistamiseks saastunud tootmiskohas

1. Pädevad asutused võivad artikli 5 lõike 1 kohaselt saastunuks tunnistatud tootmiskohast uuesti proove võtta ja analüüsida vastavalt ühele järgmistest meetoditest:

- a) ametlik kordusproovide võtmine tootmiskohast ja analüüsimine, kasutades üht III lisas esitatud meetodit, pärast vähemalt kuue aasta möödumist määratletud taimekahjustaja esinemise kinnitamisest või alates viimase kartulisaagi kasvatamisest või
- b) ametlik kordusproovide võtmine tootmiskohast ja analüüsimine, kasutades üht III lisas esitatud meetodit, pärast veega üleujutamist vastavalt järgmistele tingimustele:
 - i) üleujutamine peab toimuma katkematu 12nädalase ajavahemiku jooksul, mil mulla temperatuur 15 cm sügavusel on vähemalt 16 °C ja veekiht on maapinnast vähemalt 5 cm kõrgusel;
 - ii) vee äravool üleujutatud alalt pinnase kerkimise tõttu tuleb välistada;
 - iii) üle ujutada ei tohi tootmiskohti, mis on *Synchytrium endobioticum*'i esinemise tõttu ametliku kontrolli all;
 - iv) kui üleujutamine toimub avamaal või kui kasutatakse pinnavett allikast, mille puhul ei ole võimalik välistada saastumist *Ralstonia solanacearum*'iga, ei tohi töödeldud tootmiskohta vähemalt üleujutamisele järgneva kasvuhooaja jooksul istutada liikide *Solanum tuberosum* või *Solanum lycopersicum* taimi.

Lõike 1 punktis a sätestatud ajavahemikku võib vähendada kolme aastani, kui on rakendatud tõhusaid ja ametlikult heakskiidetud kontrollimeetmeid.

2. Kui määratletud taimekahjustajate esinemine ei ole pärast lõikes 1 osutatud ametlikku kordusproovide võtmist ja analüüsimist kinnitust leidnud, ajakohastavad pädevad asutused artikli 3 lõikes 4 ja artikli 5 lõikes 1 osutatud ametlikku teavet ning tühistavad viivitamata kõik asjaomase tootmiskoha suhtes kehtestatud piirangud.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 13

Analüüsimeetodeid käsitlevad üleminekumeetmed

Erandina artikli 4 lõigetest 1 ja 2 ning artikli 7 lõikest 2 ning kuni 15. juulini 2024 võib teha analüüse, kasutades III lisa punkti 1 alapunktis b loetletud määratletud taimekahjustajate avastamise ja identifitseerimise meetodite asemel meetodit, mille puhul eraldatakse kiduusside tsüstid taimejääkidest, millele järgneb liigi avastamine ja identifitseerimine reaalaaja PCRi abil Berniers *et al.* (2014) järgi.

*Artikkel 14***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. juuli 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

Artikli 2 punkti 3 alapunktis b osutatud määratletud taimede loetelu

1. Juurtega peremeestaimed:

Solanum lycopersicum L.*Solanum melongena* L.

2. Muud juurtega taimed:

Allium porrum L.*Asparagus officinalis* L.*Beta vulgaris* L.*Brassica* spp.*Capsicum* spp.*Fragaria* L.

3. Järgmiste taimede mullas kasvanud ning ümberistutamiseks ettenähtud lillesibulad, mugulad ja risoomid, mille suhtes ei kohaldata II lisa punkti 1 alapunktis a osutatud ametlikult heakskiidetud meetmeid, välja arvatud need, mille pakendi põhjal või muul viisil on võimalik järeldada, et need on ette nähtud müümiseks lõppkasutajatele, kes ei tegele taimede või lõikelilled tootmisega müügiks:

Allium ascalonicum L.*Allium cepa* L.*Dahlia* spp.*Gladiolus* Tourn. Ex L.*Hyacinthus* spp.*Iris* spp.*Lilium* spp.*Narcissus* L.*Tulipa* L.

*II LISA***Artikli 3 lõike 3 punktis c, artikli 9 esimese lõigu punktides b ja c ning I lisa punktis 3 osutatud ametlikud meetmed**

1. Artikli 3 lõike 3 punktis c, artikli 9 esimese lõigu punktis c ning I lisa punktis 3 osutatud ametlikult heakskiidetud meetmed on järgmised:
 - a) desinfitseerimine asjakohaste meetoditega, nii et määratletud taimekahjustaja leviku risk ei ole tuvastatav, või
 - b) mulla eemaldamine pesemise või harjamise teel, kuni taim on peaaegu mullavaba, nii et puudub määratletud taimekahjustaja leviku tuvastatav risk, ja mullajäätmete kõrvaldamine vastavalt korrale, mille puhul on kindlaks tehtud, et puudub määratletud taimekahjustaja leviku risk.
2. Artikli 9 esimese lõigu punktis b osutatud ametlikult heakskiidetud meetmed on tarnimine töötlemis- või sorteerimisetevõttesse, kus rakendatakse nõuetekohast ja ametlikult heakskiidetud jäätmete (sh mullajäätmete) kõrvaldamise korda, mille puhul on kindlaks tehtud, et puudub määratletud taimekahjustaja leviku risk.

III LISA

Proovide võtmine ja analüüsimine, millele on osutatud artiklites 4 ja 7

1. Proovide võtmine ja analüüsimine ametliku seire jaoks, millele on osutatud artikli 4 lõigetes 1 ja 2, toimub järgmiselt:

proovide võtmine, mis hõlmab mullaproovi standardmääraga vähemalt 1 500 ml mulda hektari kohta kogumist vähemalt sajast proovivõtukohest hektari kohta, kusjuures proovivõtukohad katavad kogu tootmiskohta eelistatavalt ristikulikukujulise võrgustikuna ning nendevaheline kaugus on vähemalt 5 m põikisuunas ja 20 m pikisuunas. Kogu proovi kasutatakse edasisteks uurimisteks, st tsüstide eraldamiseks, liikide identifitseerimiseks ning vajaduse korral patotüübi või virulentsusrühma kindlaksmääramiseks.

Analüüsimine, mille puhul kasutatakse määratletud taimekahjustaja ekstraheerimiseks järgmisi meetodeid, mida on kirjeldatud asjakohastes valideeritud ja rahvusvaheliselt tunnustatud diagnostikaprotokollides:

- a) ekstraheerimise puhul meetodid, mis põhinevad Fenwicki kannul, Schuilingi tsentrifuugil, Seinhorsti fraktsioneerimiseseadmel või Korti fraktsioneerimiseseadmel;
- b) avastamise ja identifitseerimise puhul üks järgmistest:
 - i) *Globodera* tsüstide eraldamine taimejääkidest tsüsti morfoloogia põhjal, millele järgneb liigi identifitseerimine üksikute tsüstide ja vastsete morfoloogia põhjal, kombineerituna klassikalise PCR-testiga Bulman & Marshall (1997) ⁽¹⁾ põhjal (*G. tabacum*'i esinemise kahtluse korral võib lisaks teha klassikalise PCR-testi Skantar *et al.* (2007) ⁽²⁾ põhjal;
 - ii) *Globodera* tsüstide eraldamine taimejääkidest tsüsti morfoloogia põhjal, millele järgneb liigi identifitseerimine üksikute tsüstide ja vastsete morfoloogia põhjal, kombineerituna klassikalise PCR-testiga Gamel *et al.* (2017) ⁽³⁾ põhjal;
 - iii) kiduusside tsüstide eraldamine taimejääkidest, millele järgneb liigi avastamine reaajas jälgitava PCRiga Gamel *et al.* (2017) ⁽³⁾ põhjal.

2. Proovide võtmine artiklis 7 osutatud ametliku monitooringu jaoks toimub vastavalt ühele järgmistest:

- a) punktis 1 osutatud proovivõtt, kus mullaproovi minimaalne määr on vähemalt 400 ml/ha;
- b) sihipärane vähemalt 400 ml suuruse mullaproovi võtmine, kui juurte visuaalsel vaatlusel on sümptomid silmaga nähtavad, või
- c) vähemalt 400 ml suuruse mullaproovi võtmine saagikoristuse järel kartulite küljest pärinevast mullast, tingimusel et tootmiskoht, kus neid kartuleid kasvatati, on kindlakstehtav.

Analüüsimine artiklis 7 osutatud ametliku monitooringu jaoks toimub vastavalt punktile 1.

3. Erandina punktist 1 võib standardset proovivõtumäära vähendada kuni 400 ml suuruse mullaproovini hektari kohta kõigil järgmistel juhtudel:

- a) on olemas dokumentaalsed tõendid selle kohta, et kuue aasta jooksul enne ametlikku seiret ei kasvatatud ega hoitud tootmiskohas kartuleid ega I lisa punktis 1 loetletud taimi;
- b) kahe viimase järjestikuse ametliku seire käigus ei leitud määratletud taimekahjustaja isendeid 1 500 ml/ha määraga mullaproovides ning pärast esimest ametlikku seiret ei ole selles tootmiskohas kasvatatud kartuleid ega I lisa punktis 1 loetletud taimi, välja arvatud need, mille puhul on artikli 4 lõike 1 kohaselt nõutav ametlik seire;

⁽¹⁾ Bulman, S.R. & Marshall, J.W. (1997). Differentiation of Australasian potato cyst nematode (PCN) populations using the Polymerase Chain Reaction (PCR). *New Zealand Journal of Crop and Horticultural Science* 25, lk 123–129.

⁽²⁾ Skantar, A.M., Handoo, Z.A., Carta, L.K., Chitwood, D.J. (2007). Morphological and molecular identification of *Globodera pallida* associated with Potato in Idaho. *Journal of Nematology* 39(2), lk 133–144.

⁽³⁾ Gamel, S., Letort A., Fouville D., Folcher L., Grenier E. (2017). Development and validation of real-time PCR assays based on novel molecular markers for the simultaneous detection and identification of *Globodera pallida*, *G. rostochiensis* and *Heterodera schachtii*. *Nematology* 19 (7), lk 789–804.

- c) viimase ametliku seire käigus, mis koosnes vähemalt 1 500 ml/ha määraga mullaproovist, ei leitud määratletud taimekahjustaja isendeid ega surnud tsüste ning selles tootmiskohas ei ole pärast viimast ametlikku seiret kasvatatud kartuleid ega I lisa punktis 1 loetletud taimi, välja arvatud need, mille puhul on artikli 4 lõike 1 kohaselt nõutav ametlik seire.
4. Proovivõtumäära võib vähendada vastavalt üle 8 ha suuruste ja üle 4 ha suuruste põldude puhul järgmistel juhtudel:
- a) punktis 1 osutatud standardmäära puhul tuleb esimese 8 ha puhul rakendada mullaproovide võtmisel punktis 1 sätestatud määra, kuid seda määra võib vähendada iga lisanduva hektari puhul kuni 400 milliliitri suuruse mullaproovini hektari kohta;
 - b) punktis 3 osutatud vähendatud määra puhul tuleb esimese 4 ha puhul rakendada mullaproovide võtmisel punktis 3 sätestatud määra, kuid seda määra võib täiendavalt vähendada iga täiendava hektari puhul kuni 200 milliliitri suuruse mullaproovini hektari kohta.
5. Punktides 3 ja 4 osutatud vähendatud suurusega mullaproove võib kasutada artikli 3 lõikes 1 osutatud järgneva ametliku seire käigus seni, kuni kõnealusest tootmiskohast ei ole leitud määratletud taimekahjustajaid.
6. Mullaproovi standardsuurust võib vähendada kuni 200 milliliitri suuruse mullaproovini hektari kohta tingimusel, et asjaomane tootmiskoht asub piirkonnas, mis on tunnistatud määratletud taimekahjustajast vabaks, ning selle piirkonna kahjustajast vabaks tunnistamine, kahjustajatest vabana hoidmine ja seire toimub vastavalt asjakohastele rahvusvahelistele fütosanitaarmedetmete standarditele (ISPM No 4) ⁽⁴⁾.
7. Mullaproovi minimaalne suurus peab olema igal juhul 200 ml tootmiskoha kohta.
-

⁽⁴⁾ ISPM 4. 1995.Requirements for the establishment of pest free areas. Rome, IPPC, FAO. <https://www.ippc.int/en/publications/614/>

Artiklites 3 ja 6 osutatud uuringu vorm

Eelmise aasta kartulisaagi põhjal tehtud **kartuli-kiduussi** uuringu tulemuste esitamiseks kasutatav vorm

Palun kasutage seda tabelit ainult teie riigis koristatud kartulite puhul.

Liikmesriik või piirkond	Uuringu liik (seire/ monitooring)	Viljelusala kokku (ha)	Proovivõtuala ⁽¹⁾	Proovivõtumäär	Saastunud ala laborianalüüside põhjal				Muu teave
					Ainult G. p. ⁽²⁾	Ainult G. r. ⁽³⁾	G. p. ⁽²⁾ ja G. r. ⁽³⁾ koos samas tootmiskohas	Saastunud ala kokku	

⁽¹⁾ Asjakohane üksnes monitooringu puhul.

⁽²⁾ G. p. = *Globodera pallida*.

⁽³⁾ G. r. = *Globodera rostochiensis*.

V LISA

Kartulisortide resistentsusastme kvantifitseerimine ja resistentsuse testimise protokoll, millele on osutatud artikli 8 lõikes 3

1. Resistentsusaste

Asjaomase kartulisordi suhteline vastuvõtlikkus määratakse vastavalt tabelis esitatud hinnetele ja punktis 2.16 esitatud valemile. Hinne 9 tähendab kõrgeimat resistentsusastet.

Ühtne hindamine seoses kartulisortide suhtelise vastuvõtlikkusega määratletud taimekahjustajate suhtes

Suhteline vastuvõtlikkus (%) (RS)	Hinne
≤ 1	9
$1 < RS \leq 3$	8
$3 < RS \leq 5$	7
$5 < RS \leq 10$	6
$10 < RS \leq 15$	5
$15 < RS \leq 25$	4
$25 < RS \leq 50$	3
$50 < RS \leq 100$	2
> 100	1

2. Resistentsuse testimise protokoll

2.1. Test tehakse karantiinirajatises kas välitingimustes, kasvuhoones või kliimakambris.

2.2. Test tehakse pottides, millest igas on vähemalt üks liiter mulda või muud sobivat substraati.

2.3. Testi käigus ei tohi mulla temperatuur testianumates ületada 25 °C ja tagada tuleb piisav kastmine.

2.4. Katse- või kontrollsordi istutamisel kasutatakse iga katse- või kontrollsordi kohta üht silmaga kartuliseibi.

2.5. Iga testi puhul kasutatakse standardse vastuvõtliku kontrollsordina kartulisorti 'Désirée'. Sisekontrolli eesmärgil võib lisada täiendavaid kohaliku tähtsusega väga vastuvõtlikke kartulisorte.

2.6. *Globodera rostochiensis* patotüüpide Ro1 ja Ro5 ning *Globodera pallida* patotüüpide Pa1 ja Pa3 vastase resistentsuse testides kasutatakse järgmisi määratletud taimekahjustaja standardpopulatsioone:

Ro1 – populatsioon Ecosse;

Ro5 – populatsioon Harmerz;

Pa1 – populatsioon Scottish;

Pa3 – populatsioon Chavornay.

Lisada võib ka muid kohaliku tähtsusega populatsioone. Nende populatsioonide puhul peavad olema kättesaadavad andmed selle kohta, kuidas nende patotüüp kindlaks määrati. Lisada võib uusi virulentseid populatsioone, võttes arvesse seda, kui need populatsioonid ei pruugi veel olla stabiilsed ja patotüübid ei ole veel kindlaks tehtud.

- 2.7. Kasutatava standardpopulatsiooni identiteeti kontrollitakse asjakohaste meetoditega. Katsetes soovitatakse kasutada vähemalt kaht resistentset sorti või kaht eristatavat teadaoleva resistentsusvõimega standardklooni.
- 2.8. Määratletud taimekahjustaja inokulaat (Pi) koosneb kokku viiest eluvõimelisest munast ja vastsest 1 ml mulla kohta. Määratletud taimekahjustajaga nakatamiseks võib kasutada tsüste või suspensiooni, milles on kombineeritud munad ja vastsed.
- 2.9. Nakkusallikana kasutatava määratletud taimekahjustaja tsüsti sisu eluvõimelisus peab olema vähemalt 70 %. Soovitatavalt peaksid tsüstid olema 6–24 kuu vanused ja neid peaks vahetult enne kasutamist olema hoitud vähemalt neli kuud 4 °C juures.
- 2.10. Ühe testitava määratletud taimekahjustaja populatsiooni ja kartulisordi kombinatsiooni kohta peab olema vähemalt neli paralleelproovi (pott).
- 2.11. Testimine kestab vähemalt kolm kuud ning enne eksperimendi lõpetamist kontrollitakse arenevate emaste suguküpsust.
- 2.12. Määratletud taimekahjustaja tsüstid eraldatakse ning loetakse üle kõigis neljas paralleelproovis iga poti kohta eraldi.
- 2.13. Resistentsustesti lõpus määratakse kindlaks standardsel vastuvõtlikul kontrollsordil esinev lõplik populatsioon (Pf), lugedes üle kõikide paralleelproovide tsüstid ja vähemalt nelja paralleelproovi munad ja vastsed.
- 2.14. Standardse vastuvõtliku kontrollsordi kohta peab saavutama vähemalt 20kordse taimekahjustaja paljunemismäära (Pf/Pi).
- 2.15. Standardse vastuvõtliku kontrollsordi variatsioonikordaja (CV) ei tohi ületada 35 %. Hilisemas etapis võib teha muid teste, kui on tõendeid, et need testid suurendavad katsetulemuste täpsust.
- 2.16. Testitud kartulisordi suhteline vastuvõtlikkus võrreldes standardse vastuvõtliku kontrollsordiga määratakse kindlaks ja esitatakse protsentides, mis arvutatakse järgmise valemi kohaselt:
$$Pf_{\text{testitud sort}} / Pf_{\text{standardne vastuvõtlik kontrollsort}} \times 100 \, \%$$
- 2.17. Kui testitud kartulisordi suhteline vastuvõtlikkus ületab 3 %, piisab tsüstide lugemisest. Kui suhteline vastuvõtlikkus on alla 3 %, loetakse lisaks tsüstidele üle ka munad ja vastsed.
- 2.18. Kui esimesel aastal tehtud testide käigus selgub, et mõni sort on mõne patotüübi suhtes väga vastuvõtlik (kui hinne on < 3), pole vaja neid teste teisel aastal korrata.
- 2.19. Kui testitud sort ei ole patotüübi suhtes väga vastuvõtlik (kui hinne on ≥ 3), kinnitatakse testide tulemused vähemalt ühe katsega mõnel teisel aastal. Punktis 1 esitatud tabelisse kantava hinde saamiseks kasutatakse kahe aasta suhtelise vastuvõtlikkuse aritmeetilist keskmist.